

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

38

Vragen van het lid **Bikker** (ChristenUnie) aan de Minister van Justitie en Veiligheid over *recente incidenten rond Joodse Nederlanders* (ingezonden 22 augustus 2025).

Antwoord van Minister **Van Oosten** (Justitie en Veiligheid) (ontvangen 19 september 2025). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2024–2025, nr. 3089.

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van het artikel «Voor Joden wordt Nederland onleefbaar» van opperrabijn Binyomin Jacobs en Ronny Naftaniel?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2 en 3

Herkent u de zeer zorgwekkende analyse uit dit stuk, namelijk dat Joodse Nederlanders en Joodse instellingen worden aangesproken op de oorlog in Gaza, óók als zij een andere mening zijn toegedaan, en steeds meer te maken met discriminatie en vormen van intimidatie en geweld?

Bent u bekend met de schokkende lijst aan recente incidenten, zoals het hoveniersbedrijf dat weigerde een boom van een Haagse synagoge te snoeien², Israelische gasten van een Nederlands vakantiepark waarvan stiekem videobeelden worden gemaakt en verspreid³, de bekladding van het gebouw van het Cidi en andere gebouwen en objecten, zoals het Nationaal

¹ Trouw, 19 augustus 2025, *Opinie: Voor Joden wordt Nederland onleefbaarder* (<https://www.trouw.nl/opinie/opinie-voor-joden-wordt-nederland-onleefbaarder~ba553dd5/>).

² Algemeen Dagblad, 4 augustus 2025, *Hovenier weigert boom te snoeien bij synagoge «vanwege Gaza»: «Gaan aangifte doen van discriminatie»* (<https://www.ad.nl/den-haag/hovenier-weigert-boom-te-snoeien-bij-synagoge-vanwege-gaza-gaan-aangifte-doen-van-discriminatie~a44306af/?referrer=https%3A%2F%2F>).

³ Algemeen Dagblad, 18 augustus 2025, *«Israelische gasten» stiekem gefilmd op vakantiepark Zeewolde: Cidi doet aangifte* (<https://www.ad.nl/buitenland/israelische-gasten-stiekem-gefilmd-op-vakantiepark-zeewolde-cidi-doet-aangifte~a21e525c/>).

Monument een paar dagen geleden⁴, het afpersen van een Joods echtpaar met jonge kinderen die een fors bedrag moesten betalen om «jongens uit een shishalounge» ervan te weerhouden «hun huis te bestoken met brandbommen»⁵?

Antwoord 2 en 3

Ja, ik herken de analyse en ben bekend met de incidenten. Ik vind dit een zeer zorgelijke ontwikkeling. Dergelijke incidenten hebben niet alleen impact op gevoelens van onveiligheid, maar zorgt ook voor angst onder Joodse Nederlanders om zich vrij te uiten in meningen en geloofsovertuiging.

Vraag 4

Wat zijn volgens u de gevolgen van dergelijke intimiderende praktijken? Ziet u het risico dat instellingen en organisaties om «risico's te vermijden» en «gedoe te voorkomen» Joodse Nederlanders te mijden? Wat vindt u van deze vorm van discriminatie, en wat doet u om dit tegen te gaan?

Antwoord 4

Het intimideren, bedreigen en afpersen van mensen en instellingen om hun Joods-zijn of religie is onacceptabel. Iedere bedreiging is er één te veel. Ik roep slachtoffers uitdrukkelijk op om aangifte te doen, zodat een onderzoek gestart kan worden naar de strafbare feiten en de daders vervolgd kunnen worden. Het doen van aangifte is ook belangrijk om te zorgen dat dit soort incidenten zichtbaar worden en de omvang van antisemitische geweldsincidenten beter beeld komen.

Ook het uitsluiten van groepen vanwege geloof of identiteit is onaanvaardbaar. Iedereen moet zich veilig kunnen voelen en volledig kunnen deelnemen aan het openbare leven. Op 22 november vorig jaar heeft het kabinet de Strategie Bestrijding Antisemitisme 2024–2030 aan uw Kamer aangeboden waarin een pakket aan maatregelen is opgenomen. Het voorkomen van uitsluiting in onder meer onderwijs en de culturele sector is één van de speerpunten van de kabinetsstrategie.

Vraag 5, 6 en 7

Klopt het dat de Joodse gemeenschap op dit moment zelf een deel van de beveiligingskosten moet betalen? Hoe hoog zijn die kosten? Bent u van mening dat gelet op het grote aantal aan incidenten hier een grote rol voor de overheid nodig en rechtvaardig zou zijn?

Bent u bereid alle beveiligingskosten daarom te betalen en is het in te stellen veiligheidsfonds zoals aangekondigd in de Strategie Bestrijding Antisemitisme 2024–2030 daarvoor toereikend?

Welke concrete stappen heeft u genomen of bent u van plan te nemen om de veiligheid van Joodse Nederlanders te waarborgen, juist ook als het gaat om Joodse instellingen als scholen, synagogen en culturele centra?

Antwoord 5, 6 en 7

Ik ben er mee bekend dat de toename van antisemitisme in Nederland ertoe heeft geleid dat er Joodse scholen, instellingen en evenementen zijn die zelf maatregelen treffen ten behoeve van de veiligheid of om zorgen over de veiligheid weg te nemen. Hoewel dit past bij de verantwoordelijkheidsverdeling als het gaat om veiligheid, kunnen de kosten hiervan onevenredig drukken op de gemeenschap. Dit heeft er mede toe geleid om in de Strategie Bestrijding Antisemitisme 2024–2030 de maatregel op te nemen om een Veiligheidsfonds in te richten. Met het Veiligheidsfonds kunnen Joodse scholen, instellingen en evenementen financieel worden ondersteund in het

⁴ Algemeen Dagblad, 15 augustus 2025, Elke week wel een anti-Israël-bekladding: «Ik snap best dat mensen een waas voor hun ogen krijgen» (<https://www.ad.nl/binnenland/elke-week-wel-een-anti-israel-bekladding-ik-snap-best-dat-mensen-een-waas-voor-hun-ogen-krijgen~aa78ddc9/>) & Algemeen Dagblad, 16 augustus 2025, Ruim duizend betogers bij pro-Palestijnse demonstratie op Dam, Nationaal Monument beklad (<https://www.ad.nl/amsterdam/ruim-duizend-betogers-bij-pro-palestijnse-demonstratie-op-dam-nationaal-monument-beklad~a9c4d86c/>).

⁵ Telegraaf, Oud-kroongetuige perst Joods gezin af: «Betalen of mannen uit shishalounge doen jullie wat aan» (<https://www.telegraaf.nl/binnenland/oud-kroongetuige-perst-joods-gezin-af-betalen-of-mannen-uit-shishalounge-doen-jullie-wat-aan/78879874.html>).

treffen van veiligheidsmaatregelen. Per jaar is 1,3 miljoen euro beschikbaar gesteld. Op 9 september jl. is de regeling in de Staatscourant gepubliceerd en vanaf 15 september kunnen aanvragen voor het Veiligheidsfonds worden ingediend.

Ik heb geen landelijk overzicht van alle beveiligingskosten die door de Joodse gemeenschap gemaakt wordt. Het Veiligheidsfonds heeft als doel om vanuit het Rijk een financiële tegemoetkoming te bieden voor de onevenredig hoge kosten die bijvoorbeeld ouders moeten dragen voor de veiligheidsmaatregelen voor de Joodse school waar hun kinderen naar toe gaan.

Vraag 8

Wordt er naar uw oordeel voldoende opgetreden tegen antisemitisme op sociale media? Waar blijkt dat uit en bent u van plan om de aanpak te versterken?

Antwoord 8

Op 4 juli jl. is aan uw Kamer het Plan van aanpak online discriminatie aangeboden door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.⁶ Dit plan bestaat uit verschillende onderdelen waarbij ingezet wordt op betere meldingssystemen bij platforms, versterkte handhaving, en uitgebreide ondersteuning voor slachtoffers. Bestrijding van antisemitische uitingen maakt integraal deel uit van de aanpak.

De Nationaal Coördinator Antisemitismebestrijding laat, zoals aangekondigd in de Strategie Bestrijding Antisemitisme 2024–2030, jaarlijks een onderzoek uitvoeren naar de ontwikkeling van online antisemitisme in de Nederlandse taal. De resultaten van het onderzoek over de jaren 2021, 2022, 2023 en 2024 worden eind dit jaar verwacht.

Vraag 9

Kunt u deze vragen op korte termijn, doch uiterlijk voor Prinsjesdag, beantwoorden?

Antwoord 9

Dat is helaas niet gelukt.

⁶ Bijlage bij Kamerstukken II, 2024–2025, 30 950, nr. 461.